

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
 Allmänna avdelningen

DOM
 2012-08-16
 Meddelad i
 Stockholm

Mål nr
 14720-12
 Enhet 14

SÖKANDE

Andersson Company Byggnads AB, 556285-1120
 Box 49114
 100 28 Stockholm

Ombud:

1. Advokat Kristian Pedersen
 2. Jur. kand. Sara-Li Olovsson
 Advokatfirman Delphi
 Box 1432
 111 84 Stockholm

MOTPART

Brandkåren Attunda, 222000-0976
 Box 464
 191 24 Sollentuna

Ombud:

1. Advokat Martin Wiklundh
 2. Jur.kand. Camilla Nilsson
 Advokatfirman Pedersen AB
 Box 3462
 103 69 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)

DOMSLUT

Förvaltningsrätten förordnar att upphandlingen av brandstationen i Knivsta ska rättas.

KONKURRENSVERKET	
2012 -11- 0 7	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

Dok.Id 262176

Postadress

115 76 Stockholm

Besöksadress

Tegeluddsvägen 1

Telefon

08-561 680 00

E-post:

forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax

08-561 680 01

Expeditionstid

måndag – fredag

09:00-15:00

BAKGRUND, YRKANDEN M.M.

Brandkåren Attunda (brandkåren) genomför en upphandling av en nybyggnation av brandstationen i Knivsta. En av anbudsgivarna var Andersson Company Byggnads AB (Andersson). I tilldelningsbeslut den 26 juni 2012 meddelade brandkåren att Svensk Entreprenadteknik AB (Svensk Entreprenadteknik) skulle utses som markentreprenör. I kompletterande tilldelningsbeslut den 28 juni 2012 meddelade brandkåren att Rekab Entreprenad AB (Rekab) skulle utses som entreprenör för byggnaden.

Andersson begär överprövning av upphandlingen, såvitt avser både markentreprenaden och byggnaden, och yrkar i första hand att upphandlingen ska rättas på så sätt att anbudsutvärderingen görs om i enlighet med vad som anges i förfrågningsunderlaget samt i andra hand att upphandlingen ska göras om. Till stöd för sin talan anför Andersson bl.a. följande. Brandkåren har brutit mot såväl likabehandlingsprincipen som transparensprincipen genom att utvärdera anbuden på ett sätt som strider mot förfrågningsunderlaget. Anderssons anbud hade det lägsta priset, varför Andersson borde ha tilldelats kontraktet. Om brandkåren inte har brutit mot förfrågningsunderlaget är förfrågningsunderlaget istället så bristfälligt att det inte har varit möjligt för anbudsgivarna att förstå på förhand hur utvärderingen skulle genomföras. Det framgår det att anbud ska lämnas på hela uppdraget och att sidoanbud inte tillåts. Ändå har brandkåren delat upp upphandlingen i två delar, en för markarbete och en för byggnation, och utsett olika vinnare för de båda delarna. Även om det framgår att markarbeten ska särredovisas, anges inte att något separat anbud ska lämnas för dessa. Det framgår uttryckligen att om kontrakt för markarbeten inte tilldelas i upphandlingen måste dessa upphandlas separat, dvs. i en ny upphandling. Av anbudsformuläret framgår att anbudssumman utgörs av fast offererat pris, inkluderande väderskydd och markarbeten. Ändå har brandkåren utvärderat anbuden genom att priset för markarbeten dragits av från den fasta anbudssumman. Dessutom har man

vid beräkningen av jämförelsepriset inte beaktat de två optioner, för vilka separata priser enligt förfrågningsunderlaget skulle lämnas. Att markdelen skulle kunna brytas ut ur det fasta priset, eller att separat pris för markarbeten inklusive optionerna skulle komma att utvärderas som en individuell jämförelsesumma, har inte framgått av förfrågningsunderlaget. Om upphandlingen hade genomförts på det sätt vilket framgår av förfrågningsunderlaget, dvs. genom en utvärdering för hela uppdraget med beaktande av de fasta priserna och de två optionerna, skulle Andersson ha vunnit.

Brandkåren medger Anderssons andrahandsyrkande att upphandlingen ska göras om, men motsätter sig förstahandyrkandet och anför bl.a. följande. Genom skrivningen att ”markarbeten inom fastigheten skall särredovisas då de kan komma att upphandlas separat” har brandkåren på ett ensidigt och godtyckligt sätt förbehållit sig rätten att ”bryta ut” markarbeten och under en och samma upphandling upphandla markarbeten separat, dvs. meddela två olika kontrakt. Denna rätt har brandkåren sedermera utnyttjat. Anbudsgivarna har dock inte i förväg kunnat veta om brandkåren avsett att göra det och inte på ett tydligt sätt kunnat förutse vad som ingår i upphandlingen eller hur deras anbud ska utformas. Otydligheten visas också av att en av anbudsgivarna, Svensk Entreprenadteknik, kommit in med anbud avseende endast markarbeten medan de övriga har lämnat anbud på alla i förfrågningsunderlaget uppräknade arbeten. Skälet till att brandkåren förbehöll sig rätten att dela upp upphandlingen var att man var orolig att överskrida budgeten. Vid anbudsöppningen visade sig också, mycket riktigt, att anbudsgivarnas anbudssummor översteg budgeten. Brandkåren valde då, visserligen i strid mot LOU, att utnyttja sin förbehållna rätt att upphandla markarbeten separat för att slippa avbryta upphandlingen. Brandkåren beklagar nu sitt bristfälliga förfrågningsunderlag och vidhåller att upphandlingen måste göras om för att vara i enlighet med LOU.

DOMSKÄL

I 1 kap. 9 § LOU stadgas följande. Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I brandkårens anbudsformulär, avsnitt 10 (Underlag för utvärdering av anbud), anges att anbudsgivaren ska ange ett fast pris inkluderande väderskydd och markarbeten, vilka också ska särredovisas men ändå ingå i anbudssumman. Det anges vidare att optionerna avseende schakt för vattenledning samt för gång- och cykelväg ska lämnas som separat pris utöver anbudssumman. I förfrågningsunderlaget under punkt AFC.1 anges vidare att skälet till att markarbeten inom fastigheten ska särredovisas är att de "kan komma att upphandlas separat". I förfrågningsunderlaget anges vidare, under punkt AFB.52, att "anbud med lägsta pris, optionspriser inräknade, kommer att antas" samt att "det anbud som efter beräkning enligt formeln nedan har det lägsta jämförelsepriset är det anbud som antas". Formeln som redovisas är "Anbudssumman + optionspriser enligt handlingar = jämförelsepriset".

Enligt förvaltningsrättens mening kan förfrågningsunderlaget inte tolkas på annat sätt än att ett fast pris ska lämnas av anbudsgivarna samt att det anbud med lägst pris ska antas. Detta pris måste uppfattas utgöra priset för hela entreprenaden. Det faktum att en särredovisning av markarbeten ska ske ändrar inte denna bedömning efter som skälet till att en särredovisningen ska ske endast anges vara att en separat – d.v.s. en ny senare – upphandling kan komma att ske. Denna modell har möjliggjort för brandkåren att inskränka upphandlingen till att avse endast byggnation. Något förbehåll om att brandkåren efter anbudsprövning har rätt att dela upp entreprenaden mellan byggnation och markarbeten har däremot inte stöd i förfrågningsunderlaget.

Av brandkårens utvärderingsprotokoll framgår att priset för markarbeten har räknats fram genom att summan för markarbeten har brutits ut ur det fasta priset och att optionerna har adderats till denna summa. Att markdelen skulle kunna brytas ut ur det fasta priset, eller att ett separat pris för markarbeten inklusive optionerna skulle utvärderas har inte stöd i förfrågningsunderlaget. Brandkåren har därmed, vid utvärderingen av anbudet, avvikit från förfrågningsunderlaget och utvärderingen strider därför mot principerna om transparens och likabehandling.

Genom brandkårens brister i upphandlingsförfarandet har Anderson lidit eller riskerat att lida skada. Förutsättningar för ingripande med stöd av LOU föreligger därför. Bristerna i upphandlingen är, enligt förvaltningsrättens mening, inte att hänföra till förfrågningsunderlaget och upphandlingens konkurrensuppsökande skede utan till anbudsprövningen och utvärderingen. Det är därför tillräckligt att upphandlingen rättas på så sätt att en ny utvärdering görs på sätt som anges i förfrågningsunderlaget.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1A LOU)

Ulrika Melin
Rådman

Föredragande har varit David Munck.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut var till förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,

2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1A LOU